

VAASAN TIEDEKIRJASTO TRITONIAN VUOSIKERTOMUS 2003

1. Yleistä

"Tritonia toimii keskeisenä tieteellisen tiedon ja aineiston lähteenä, modernina oppimiskeskuksena, tietopalveluiden tarjoajana ja tiedonhankintataitojen opettajana Vaasan yliopiston sekä Åbo Akademin ja Hankenin Vaasan yksiköiden opiskelijoille, opettajille ja tutkijoille. Pohjanmaan ja lähimaakuntien suurimpana tieteellisenä kirjastona ja kaksikielisenä kulttuurilaitoksena Tritonia tarjoaa palveluita myös muille tutkijoille, elinkeinoelämälle, eri oppilaitosten opiskelijoille ja opettajille sekä muille tieteellistä tietoa tarvitseville." Tämä toiminnan linjaus sisältyi johtokunnan vuonna 2003 valmistelemaan ja hyväksymään uuteen strategiadokumenttiin.

Kirjaston toisen toimintavuoden loppu ja kolmannen alku sujuivat kokonaisuudessaan hyvin. Toiminnan volyymin kasvoi erityisesti lainojen ja uusintojen määrässä, joka kohosi vuonna 2003 yli puolen miljoonan. Myös annettujen koulutustuntien määrä kasvoi. Lukusalien, atk-luokkien ja ryhmätyötilojen käyttö oli erittäin vilkasta.

Tavoitteet jäivät saavuttamatta kirjallisuuden hankinnassa. Erityisesti tutkimuskirjallisuuden hankinnan hajautetun rahoitusmallin uudistaminen näyttää entistä tarpeellisemmalta.

Kirjasto osallistui yliopistojensa kehittämiseen erityisesti suunnittelemalla informaatiolukutaidon koulutusta osaksi uusien tutkintojen koulutusohjelmia. Suunnitelmien toteutus päästään aloittamaan Vaasan yliopiston joissakin tiedekunnissa jo syksyllä 2004.

Yliopistot, kirjaston johtokunta ja Tritonia valmistelivat oppimiskeskuksen ja kirjaston uutta organisaatiomallia. Vuoden lopulla käydyissä tulosneuvotteluissa sovittiin, että oppimiskeskus ja kirjasto muodostavat vuoden 2004 alusta alkaen yhteisen organisaation. Oppimiskeskukseen päätettiin perustaa kolme vakituista virkaa; myös Tritonian atk-päsuunnittelijan vakituisen toimen perustaminen hyväksyttiin.

Yhteistyötä Vaasan kahden ammattikorkeakoulun kirjaston kanssa lisättiin entisestään. Syksyllä julkaistiin selvitys yhteistyön tarpeista ja mahdollisuuksista. Konkreettisena yhteistyön muotona palkattiin yhteinen atk-suunnittelija huolehtimaan yhteiseen kirjastojärjestelmään liittyvistä tehtävistä yhteistyössä Tritonian atk-suunnittelijan kanssa. Toiminta jatkuu vuonna 2004 ja tavoitteena on tämän yhteistyön vakiinnuttaminen.

Kirjasto oli edelleen aktiivisesti mukana valtakunnallisissa kehittämisprojekteissa, mm. informaatiolukutaidon ja kokoelmien kehittämisen hankkeissa.

Kirjasto ja oppimiskeskus järjestivät yhteistyössä Nordinfon kanssa informaatiolukutaitoa käsitelleen seminaarin, jossa oli osallistujia ja luennoitsijoita kaikista pohjoismaista. Kirjasto oli suurten valtakunnallisten kongressien tapahtumapaikkana ja osallistui aktiivisesti tapahtumien järjestelyyn yhdessä Vaasan kaupunginkirjasto-maakuntakirjaston ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen kanssa: Vaasan yliopiston tiloissa ja osaksi Tritoniassa pidettiin toukokuussa Valtakunnalliset kaukopalvelupäivät ja kesäkuussa Valtakunnalliset kirjastopäivät. Tapahtumissa oli osanottajia kaikkiaan lähes 800.

2 Palvelut

Kirjaston ydinpalveluita ovat tietoaineiston kokoelmat, lainaus, kaukopalvelu, neuvonta ja tietopalvelu, käyttäjäkoulutus sekä opiskelua ja tutkimusta varten suunnitellut tilat laitteineen. Palveluita kehitettiin erityisesti yhteistyössä oppimiskeskuksen kanssa. Laitoskäyntejä tehtiin lähes kaikkiin tiedekuntiin.

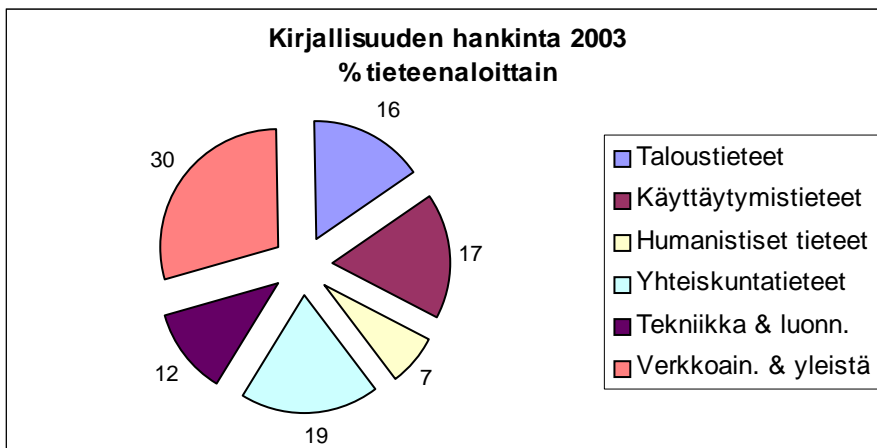
2.1 Kokoelmien kehittäminen

Uutta kirjallisuutta luettelointiin kirjaston Tria-tietokantaan 10920 nidettä, joista ostettuja oli 5843. Lisäksi asiakkaiden käyttöön saatiin useita satoja käsittelyä odottanutta kirjaa lahjoituskokoelmista. Österbottens högskolas bibliotekin korttiluettelon tiedoista valtaosa on nyt konvertoitu kirjaston tietokantaan. Vasa svenska lyceumin kokoelmasta luettelointiin 1012 nimekettä.

Kirjallisuuden hankinnassa kirjaston rahoitusosuus oli 55 prosenttia ja Vaasan yliopiston laitosten ja Åbo Akademin Brandersin säätiön yhteenlaskettu osuus 45 prosentti. Vaasan yliopisto myönsi syksyllä kirjastolle erillismäärärahan kurssikirjallisuuden hankintaan. Aineiston hankintaan käytettiin kokonaisuutena katsoen budjetoitua vähemmän varoja. Vähennystä syntyi erityisesti Vaasan yliopiston laitosten varoilla hankitun kirjallisuuden määrän laskusta.

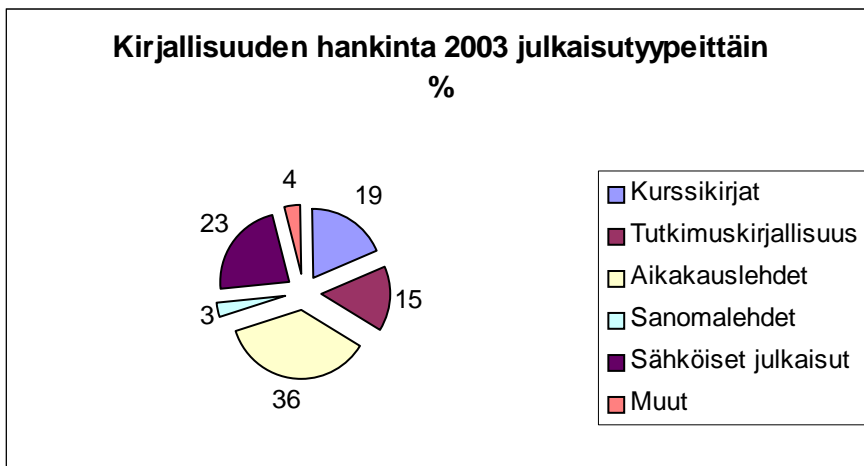
Kuviossa 1 on tieteenaloittainen prosentti jakauma kirjallisuuden hankinnan varojen käytöstä. Yhteiset tarkoittaa kirjaston varoin hankittuja sähköisiä aineistoja ja aikakauslehtiä. Koska kokoelmajako ei täysin vastaa Vaasan yliopiston ja Åbo Akademin tiedekuntajakoa, kuvio on hiukan yksinkertaistettu versio tiedonalueista.

Kuvio 1

Sähköisen aineiston ja aikakauslehtien osuus hankinnan rahoituksesta oli noin 59 prosenttia. Lehtien ja tietokantojen rinnalla alettiin hankkia myös sähköisiä kirjoja erityisesti kurssikirjatilanteen parantamiseksi. Painettujen monografioiden hankinta kilpailutettiin syksyllä. Tarkempi jakauma julkaisutyypeittäin on kuviossa 2.

Kuvio 2

Merkittävin lahjoitus kirjastolle oli **Vaasan yliopiston entisen rehtorin**, professori Mauri Palomäen, maantiedettä ja aluetiedettä koskeva n. 2000 niteen kokoelma.

Kokoelmien uudelleen organisointia tehtiin erityisesti humanistisessa kokoelmassa. Kokoelmien määrällinen kartoitus aihealue-, kieli- ja ikäjakauman selvittämiseksi käynnistettiin tekniikan kokoelmista yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa.

2.2 Kokoelmien käyttö

Lainauksessa otettiin käyttöön asiakkaan henkilökohtainen PIN-koodi maaliskuusta alkaen. Samalla jouduttiin kuitenkin luopumaan toistaiseksi lainausautomaatin käytöstä, koska kirjastojärjestelmän PIN-koodi ja automaatin toiminnot eivät olleet yhteensopivia.

Erääntyneiden lainojen karhuntaa ja asiakkaan varaamien kirjojen saapumisilmoituksia alettiin lähettää sähköpostitse lokakuun alussa. Laina-aikojen pituus päätettiin vuoden lopussa muuttaa samaksi kaikille lainaajille.

Lainojen määrä oli 508.696, joista uusia paikallislainoja 96.755, uusintoja 407.909, annettuja kaukolainoja 1.630 ja saatuja kaukolainoja 2.402. Kasvua edelliseen vuoteen oli yli 30 prosenttia, lähinnä uusintojen määrän lisääntymisen vuoksi. Uusinnoista 87 prosenttia tehtiin itsepalveluna, mutta lainoista vain noin 6 prosenttia. Kaukolainoissa lähetettyjen osuus väheni hieman, mutta saatujen osuus kasvoi.

Rekisteröityjen lainaajien määrä oli 14.827. Näistä kolmen yliopiston omia opiskelijoita oli 58,5 prosenttia ja omaa henkilökuntaa 4,5 prosenttia. Muitten yliopistojen opiskelijoita ja henkilökuntaa oli 3,5 prosenttia ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoita tai opettajia 6 prosenttia. Aktiivisia lainaajia oli 3077; näistä omien opiskelijoiden osuus on 68,3 prosenttia ja oman henkilökunnan 6,3 prosenttia.

2.3 Tiedonhankinnan koulutus

Informaatiolukutaidon, erityisesti tiedonhankinnan, koulutus nousi keskeiseksi teemaksi vuonna 2003. Henkilökunta osallistui aktiivisesti aiheeseen liittyviin koulutustilaisuuksiin Suomessa ja ulkomailla. Yhteistyössä oppimiskeskuksen ja Nordinfon InfoLit-ryhmän kanssa järjestettiin pohjoismainen informaatiolukutaidon seminaari, jossa oli noin 80 osallistujaa kaikista Pohjoismaista. Vaasan yliopiston myöntämän kehittämisrahoituksen avulla suunniteltiin uusiin tutkintoihin liittyvä informaatiolukutaidon koulutus yhteistyössä tiedekuntien tutkinnonuudistusryhmien kanssa. Koulutukseen sisältyy tiedonhankintataitojen lisäksi medialukutaitoja sekä tieto- ja viestintäteknisten taitojen, verkko-opiskelutaitojen ja tiedon eettisen käytön opetusta.

Kirjaston ja tietokantojen käytön perusopetusta annettiin kaikille Åbo Akademin ja Hankenin uusille opiskelijoille. Vaasan yliopistossa koulutus kohdistettiin erityisesti tutoreille. Muuta tietokantakoulutusta järjestettiin kuukausittain.

Kaikkiaan koulutusta annettiin 161 tuntia 1161 osanottajalle.

2.4 Opiskelu- ja tutkimustilat

Lukusalien, atk-luokkien ja ryhmätyötilojen käyttö oli vilkasta. Tutkijatornissa käyttöaste oli syksyllä 100 prosenttia ja kaikkiaankin lähes 95 prosenttia. Kuudennen kerroksen tyhjänä ollut maisemakonttoritila muutettiin kokoustilaksi, kun entinen kokoushuone tarvittiin multimediasstudioksi sekä videoneuvottelutilaksi.

Vaasan yliopiston ylioppilaskunnan toivomuksesta aloitettiin syksyllä lukusalien uusi aukioloaikakokeilu. Lukusaleihin pääsee 24 tuntia vuorokaudessa kulkukortilla, joka voidaan antaa yliopistojen opiskelijoille lukukaudeksi kerrallaan.

3. Henkilöstö

Kirjaston henkilöstömäärä oli kaikkiaan 34,9 henkilötyövuotta. Vakituisten virkojen ja toimien määrä oli 25, joista Hankeniin kuului kaksi, Åbo Akademiin 6 ja Vaasan yliopistoon 17.

Tulosopimuksen mukaisesti Åbo Akademi perusti kirjastoon kääntäjä-tiedottajan viran ja Vaasan yliopisto kirjastosihteerin viran. Kirjaston henkilöstösuunnitelman mukaan tavoitteena on lisätä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuutta. Vuonna 2003 toteutettiin virkojen muutokset kirjastoamanuenssista informaatikoksi (Hanken) ja kirjastoavustajaksi kirjastoamanuenssiksi (ÅA). Sen jälkeen vakituisten virkojen jakauma koulutuksen perusteella oli: ylempi korkeakoulututkinto 8, alempi korkeakoulututkinto 4, keskiasteen kirjastotutkinto 8, muut virat ja toimet 5.

Tasa-arvoisen palkkapolitiikan toteuttamiseksi Vaasan yliopisto korotti kahden viran palkkausta järjestelyvarojen yhteydessä. Kirjasto korotti lisäksi syksystä alkaen Vaasan yliopistoon kuuluvien kirjastosihteerien palkat Tritonian toisten yliopistojen kirjastosihteerien tasolle.

Vuoden 2004 tulosneuvotteluissa sovittiin oppimiskeskuksen kolmen viran vakinaistamisesta (oppimiskeskuspäällikkö, oppimiskeskuspedagogi ja opetusteknologi) ja sekä kirjaston määräaikaisen informaatikon viran vakinaistamisesta. Lisäksi sovittiin Tritonian atk-päsuunnittelijan viran perustamisesta.

Henkilökunnan koulutukseen käytettiin 290 työpäivää. Mukaan on tällöin laskettu myös osallistumiset kongresseihin ja seminaareihin. Koulutus oli monipuolista: painopisteitä olivat tieto- ja viestintätekniikan koulutus, pedagoginen koulutus sekä korkeakouluhallinnon koulutus. Vaasan ja lähialueen kirjastojen kanssa yhteistä koulutusta jatkettiin järjestämällä useana koulutusjaksona toteutettu luettelointikurssi, jossa kouluttajina olivat asiantuntijat kansalliskirjastosta.

Työssä jaksamista edistettiin oppimiskeskuksen kanssa yhteisillä tilaisuuksilla, yhteistoiminnallisuuskoulutuksilla, liikunnalla ja rentoutumisella.

4. Talous

Kolmen yliopiston yhteisen kirjaston taloutta selvittämään palkattiin kolmeksi kuukaudeksi suunnittelija, joka laati seikkaperäisen raportin asiasta. Hän avusti kirjaston vuosien 2004-2006 taloussuunnitelman laatimisessa ja loi hyvän perustan budjetin hallintaan jatkossakin.

Taloustiedot on esitetty tarkemmin liitteessä 1.

4.1 Tulot

Kirjaston pääasiallisena rahoituslähteenä ovat kolmen yliopiston myöntämät budjettivarat. Melko suuri osa kirjallisuuden hankinnan rahoituksesta tulee epäsuorasti yliopistojen laitosten ja Brandersin säätiön kautta.

Muita rahoituslähteitä olivat kirjaston maksullisen palvelutoiminnan tulot, työvoimatoimistojen kautta maksetut työllisyysvarat, opetusministeriön myöntämät tietoyhteiskunnan kehittämismääräykset, joita siirtyi projektirahoituksena vuoden 2002 puolelta. Nissin säätiön vuosittainen lahjoitus on käytetty kirjallisuuden hankintaan ja henkilöstökuluihin. Kirjaston vihkiäisissä alueelliseen kirjastotoimintaan saadut varat käytettiin loppuun.

Yliopiston tiloissa järjestettyihin valtakunnallisiin kaukopalvelupäiviin ja kirjastopäiviin saatiin rahoitusta näyttöilleasettajilta ja tarvikkeita yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta. Pohjoismaista informaatiolukutaidon seminaaria rahoitti Nordinfo.

4.2 Menot

Henkilöstömenot kasvoivat uusien virkojen ja virkamuu-
tosten myötä ennakkoidulla tavalla. Määräaikaista työvoimaa tarvittiin erityisesti syksyllä samaan aikaan osuneiden sairaslomien ja ruuhkautuvien töiden selvittämiseen.

Kirjallisuuden hankinnan menot jäivät noin 30.000 € alle edellisen vuoden ja huomattavasti alle budjetoidun osuuden. Atk-menot olivat edellisen vuoden tasolla. Muissa menoissa kulut olivat edellistä vuotta pienemmät.

5. Hallinto

5.1 Yleishallinto

Johtokunta valmisteli ja hyväksyi kirjaston uuden strategian. Se teki esitykset yliopistojen hallintoelimille tulossopimuksessa mainittujen uusien virkojen perustamisesta ja virkojen muutoksista. Syksyllä johtokunta laati vuoden 2004 tulossopimusasiakirjat. Johtokunnan puheenjohtaja osallistui yliopistojen johdon kanssa käytyihin tulosneuvotteluihin.

Vuoden aikana valmisteltiin oppimiskeskuksen muuttamista projektista vakinaiseksi toiminnaksi. Tulosneuvotteluissa sovittiin lopullisesti oppimiskeskuksen ja kirjaston yhdistymisestä vuoden 2004 alusta alkaen.

Kirjallisuuden hankintalaskujen asiatar-
kastukset jaettiin vuoden alussa tiimeille. Vuoden lopulla aloitettiin valmistautuminen paperittomaan kirjanpitoon yliopiston taloushallinnon järjestämissä kokouksissa.

5.2 Atk-tehtävät

Kolmen yliopiston verkkoaineistojen käytettävyy-
s koko kirjastossa tuottaa edelleen ongelmia, mutta edistystä tapahtui, kun Åbo Akademin opiskelijat alkoivat päästä

suoraan Åbo Akademin aineistoihin. Verkkotulostus saatiin myös toimimaan kaikissa kerroksissa.

Ammattikorkeakoulujen kirjastojen ja Tritonian yhteistyötä toteutettiin palkkaamalla korkeakoulujen yhteinen atk-suunnittelija syksystä alkaen. Kun ammattikorkeakoulut olivat juuri siirtyneet samaan kirjastojärjestelmään kuin yliopistokirjastot, yhteistoiminnalla pystyttiin luomaan yhteisiä käytäntöjä ja parantamaan myös Tritonian Tria-tietokannan www-palveluita.

Oppimiskeskuksen atk-henkilöstön ja kirjaston atk-suunnittelijan yhteistyötä kehitettiin perustamalla Tritonian ATK-tiimi.

Kirjaston Intranet avattiin syksyllä henkilökunnan käyttöön.

6 Kirjaston näkyvyys

6.1 Tapahtumat

Kirjasto ja Vaasan yliopiston auditoriot olivat kolmen merkittävän valtakunnallisen ja yhden pohjoismaisen tapahtuman suunnittelijana, organisaattorina, sijaintipaikkana ja yhteistyötahona. Kaikkien tilaisuuksien käytännön järjestelyistä vastasi Bothnia Congress.

Nordinfon tukema pohjoismainen informaatiolukutaidon kongressi järjestettiin 6.-8.2003. Kongressissa oli osanottajia kaikista pohjoismaista, järjestäjät mukaan lukien noin 80 henkilöä.

Kirjasto toteutti yhteistyössä muiden vaasalaisten kirjastojen kanssa Suomen tieteellisen kirjastoseuran kaukopalvelutyöryhmän järjestämät kaukopalvelupäivät. Niissä oli n. 130 osanottajaa.

Kirjasto osallistui yhdessä muiden vaasalaisten kirjastojen kanssa Valtakunnallisten kirjastopäivien suunnitteluun ja toteutukseen kirjastoalan järjestöjen ohella. Kirjastopäivät pidettiin yliopiston Levón-auditoriossa, auditorium Nississä ja yliopiston aulatiloissa, joissa esillä oli runsaasti näytteilleasettajia. Kirjastopäiville osallistui noin 500 kirjastoihmistä eri puolilta Suomea.

Vasa Littfest Vaasan seminaariosuus järjestettiin aikaisempien vuosien tapaan Auditorium Nississä marraskuussa. Kirjasto oli mukana seminaarin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Vierailujen ja tutustumiskäyntien määrä alkoi vähitellen laskea. Opastettuja vierailuja oli 44.

6.2 Näyttelyt

Vuoden alussa järjestettiin näyttely, jossa oli esillä Helsingin yliopiston kirjaston vuonna 1862 Wasa gymnasiums bibliotekille lahjoittamia kirjoja. Kirjat ovat alun perin kuuluneet pietarilaisiin laitoksiin ja yksityiskirjastoihin, ja ne tulivat lahjoituksina Helsingin yliopiston kirjastoon vuonna 1828. Vuonna 1852 tapahtuneen Vaasan palon jälkeen yliopiston kirjasto lahjoitti 296 teosta Wasa gymnasiums bibliotekiin.

Kesällä oli esillä Bror Pettersson kokoelmaan kuuluvaa kirjallisuutta, etenkin matkakertomuksia ja maantieteen kirjoja. Lisäksi järjestettiin pienimuotoinen näyttely Vaasan kirjapainojen tuotannosta vuosina 1776-1918.

Syksyn suuri näyttely oli näköispainosnäyttely 18.11.-5.12. Näyttely koostui keskiajan käsikirjoituskokoelmasta. Näyttelyn oli alunperin hankkinut ja koonnut Tampereen yliopiston saksan kielen laitos. Brigitte von Witzleben, Vaasan yliopiston entinen saksan kielen lehtori, toi näyttelyn Vaasaan, ja toimi myös oppaana näyttelyssä.

6.3 Julkaisut

Kirjaston julkaisusarjassa, Tritonianassa, ilmestyi kolme teosta.

2. Poimintoja tieteen historiasta - Plock ur vetenskapens historia. Toim./ red. Vuokko Palonen
3. Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen, Kirjastokäsialaa, lippuja ja tietueita: eräiden luettelointisanojen termistymisen.
4. Mari Mäkynen, Kirjastoyhteistyön kehittäminen: selvitys Vaasan ammattikorkeakoulun kirjaston, Svenska yrkeshögskolans bibliotekin ja Vaasan tiedekirjaston yhteistoiminnan kehittämistä.

Yhteistyössä Nordinfon ja Helsingin yliopiston Opiskelijakirjaston kanssa julkaistiin ruotsin- ja suomenkielinen käännös amerikkalaisesta Information Literacy Competency Standards for Higher Education -standardista nimellä Mål för informationskompetens inom högre utbildning = Informaatiolukutaidon osaamistavoitteet yliopisto- ja korkeakouluopetuksessa.

Vaasan kirjastojen yhteisesite tuotettiin kesällä ennen valtakunnallisia kirjastopäiviä.

Kaikkien näiden julkaisujen taitosta ja ulkoasun suunnittelusta vastasi Anne Kleemola Oppimiskeskuksesta.

Olli Mäkinen laati tekniikan WebCT-kurssin Vaasan yliopiston tekniselle tiedekunnalle. Ensimmäinen kokonaan virtuaalinen tiedonhakukurssi järjestettiin syksyllä. Suorittajia oli 35. Kurssin laajuus on puoli opintoviikkoa.

TieDot-projektissa tuotettiin ruotsin kielen tiedonhaun kurssi, josta voidaan tehdä sovelluksia myös muiden kieliaineiden opetusta varten.

Henkilökunnan julkaisuja kirjastoalan lehdissä on lueteltu liitteessä 3.

7. Projektit

Tritonia koordinoi neljää projektia:

Yhteislainaus (Universal Borrowing)

Opetusministeriön rahoittama yhteislainauksen (Universal Borrowing) projekti jatkui vuodelta 2002 yhteistyössä Åbo Akademin ja Hankenin kirjastojen kanssa. Vuoden lopulla aloitettiin kokeilu Varastokirjaston kanssa, jolloin asiakkaat saivat tilata aineistoa suoraan Varastokirjaston tietokannasta ja noutaa kirjat Tritoniasta. Projektissa todettiin, että yhteislainaus usean kirjaston kesken edellyttäisi monien käytäntöjen yhtenäistämistä mukana olevissa kirjastoissa, mutta että yhteistyö pelkästään lainoja lähettävän tahon kuten Varastokirjaston kanssa sujuu hyvin. Projektia hidastivat kirjastojärjestelmän versioista johtuvat ongelmat.

Rahoitus: Opetusministeriön tietohuollon avustukset ja oma vastuuosuus.

Yhteistyökumppanit: Hankens bibliotek, Åbo Akademis bibliotek, Varastokirjasto, Helsingin yliopiston kirjasto/Linnea-palvelut, Oulun yliopiston kirjasto

Raportti: Mari Mäkynen, Universal Borrowing-yhteislainauksen kokeilu kolmessa yliopistokirjastossa

Tritonian ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen yhteistyö

Tritonian ja Vaasan ammattikorkeakoulun kirjaston ja Svenska yrkeshögskolans bibliotekin yhteistyömahdollisuuksien selvitystyö ja yhteistoimintakokeilu. Projektissa haastateltiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen johtoa ja tehtiin kysely yhteistyömuodoista kirjastojen henkilökunnille. Vaasan kirjastojen käyttöä, mukaan lukien kaupunginkirjasto, selvitettiin asiakaskyselyn avulla. Kokoelmayhteistyön pohjaksi laadittiin kartoitus tekniikan kokoelmista, kartoitusta jatketaan muitten aihealueiden osalta vuonna 2004.

Toimeksiantaja: Vaasan korkeakoulukonsortio.

Rahoitus: Opetusministeriö.

Raportti: Mari Mäkynen, Kirjastoyhteistyön kehittäminen (Tritoniana; 4)

Informaatiolukutaidon opetuksen suunnittelu Vaasan yliopistossa

Tehtävänä informaatiolukutaidon opetuksen suunnittelu osana uusia tutkintoja Vaasan yliopistossa. Laadittiin toteutussuunnitelma. Osallistuttiin humanistisen tiedekunnan ja hallintotieteiden tiedekunnan tutkinnonuudistusryhmiin.

Yhteistyökumppanit: oppimiskeskus ja yliopiston laitokset.

Rahoitus: Vaasan yliopisto, virtuaaliyliopistohankkeet.

Alueellisen kirjastostrategian laadinta

Keväällä tehtiin kysely Sukkula-kirjastoille ja sen tulokset koottiin, mutta lopullinen toteutus siirtyi toistaiseksi.

Yhteistyökumppanit: Sukkula-kirjastot.

Rahoitus: Kirjaston vihkiäisiin v. 2001 saadut lahjoitusvarat.

Lisäksi Tritonia oli mukana kolmessa usean kirjaston yhteisessä projektissa, joita rahoitti opetusministeriö:

TieDot (koordinoija Kuopion yliopiston kirjasto)

Toteutettiin ruotsin kielen tiedonlähteiden verkkokurssi WebCT-ympäristöön yhteistyössä Vaasan yliopiston pohjoismaisten kielten laitoksen kanssa. Hankittiin käyttöoikeudet ja muokattiin Vaasan yliopiston tarpeisiin Lapin yliopiston kirjaston tuottamat oikeudellisen tiedon ja yhteiskuntatieteiden tiedonhankinnan kurssit.

Verkko-oppimateriaalien digitointihanke (koordinoija Helsingin yliopiston Opiskelijakirjasto)

Tavoite: Loppuunmyytyjen kurssikirjojen saatavuuden lisääminen, ja jakelukanavien kehittäminen.

Rahoitus: Opetusministeriön tietoyhteiskuntamääräraha digitaalisiin julkaisu- ja yhteishankkeeseen.

Toteutus: Hankittiin käyttöoikeuksia muutamiin digitoituihin kirjoihin. Kirjoja on mahdollista saada myös tarvepainatuksena.

Yliopistokirjastojen Tietokartta-hanke (koordinoija Oulun yliopiston kirjasto, suunnittelija Tampereen yliopiston kirjastosta)

Tavoite: Yliopistokirjastojen kokoelmien hahmottaminen asiakkaan tietokartaksi ja kirjastojen hankintayhteistyön tehostaminen.

Rahoitus: Opetusministeriö

Toteutus: Projekti käynnistyi marraskuussa ja jatkuu 2004-2005.

Liitteet:

1. Kirjaston talous 2003 (PUUTTUU)
2. Tilastot
3. Vastuut ja osallistuminen

Tilastoja Tritoniasta

	2003
Kirjastokäynnit	211200
Aukiolopäivät	273
Uudet asiakkaat	1744
Uudet asiakkaat: kehysorg. opisk./henkilök.	1247
Uudet asiakkaat: muut	497
Lainat	96755
Lainojen uusinnat	407909
Kaukolainat: annetut	1669
Kaukolainat: saadut	2918
Kirjaston käyttäjäkoulutus: osanottajat	1161
Kirjaston käyttäjäkoulutus: aika opetustunteina	161
Kirjaston käyttäjäkoulutus: verkkokurssin suorittaneet	59
Luettelotietueet: määrä	153089
Henkilötyövuodet	34,9
Toimintakulut (1000 euroina)	2253,7

VASTUUT JA OSALLISTUMINEN

KIRJASTON JOHTOKUNTA

Jäsenet:

Professori Ari Salminen, puheenjohtaja
VY/ Hallintotieteiden tiedekunta
Professor Helena Hurme, viceordförande
ÅA/ Samhälls- och vårdvetenskapliga
fakulteten
Henkilöstöpäällikkö Auli Kinnunen
VY/ hallintovirasto
Professori Jorma Larimo
VY/ Kauppatieteellinen tiedekunta
Förvaltningsdirektör Mauno Lindroos
Hanken
Byråchef Marita Rajalin
Åbo Akademis bibliotek
Opiskelija Mika Sanjanen
VY/ Ylioppilaskunta
Kirjastoamanuussi Virva Tuomisto
Tritonia
Rehtori Tapio Varmola
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
bibliotek

Varajäsenet:

Professori Mariann Skog-Södersved
VY/ Humanistinen tiedekunta
Professor Ulla Lahtinen
ÅA/ Pedagogiska fakulteten
Tietohallintojohtaja Matti Taanonen
VY/ atk-keskus
Professori Merja Wanne
VY/ Teknillinen tiedekunta
Professor Peter Björk
Hanken (Vasa)
Bibliotekarie Ann-Christine Erkkilä
Åbo Akademis bibliotek
Opiskelija Anna-Kaisa Hannula
VY/ Ylioppilaskunta
Byråchef Christina Flemming
Tritonia
Bibliotekschef Britt Sjöström
Svenska yrkeshögskolans

Esittelijä: kirjastonjohtaja Vuokko Palonen/ vs. kirjastonjohtaja Sari Tarvonen
Sihteeri: toimistos sihteeri Lena Molander (kevät 2003), vs. kääntäjä-tiedottaja Gunvor Granlund
(syksy 2003)

KIRJASTON JOHTORYHMÄ

Kirjastonjohtaja Vuokko Palonen, vs. Sari Tarvonen, puheenjohtaja-ordförande
Byråchef Christina Flemming
Informatiker Susanne Holmlund
Toimistopäällikkö Eila Mesikämmen
Oppimiskeskuspäällikkö Sari Tarvonen, vs. Maria Byholm
Osastosihteeri Sirkka Mäkinen, sihteeri
Översättare-informatör Gunvor Granlund

TOIMINTOJEN VASTUUHENKILÖT

Kirjastonjohtaja: Vuokko Palonen, vs. Sari Tarvonen; varajohtajat: byråchef Christina Flemming ja toimistopäällikkö Eila Mesikämmen

Palvelut: byråchef Christina Flemming

Kokoelmat: toimistopäällikkö Eila Mesikämmen; FinELib syksystä alkaen: informaattikko Katri Rintamäki

Kirjastojärjestelmä: kirjastoamanuenssi Virva Tuomisto, atk-suunnittelija Ove Ritola

Humanistiset tieteet: toimistopäällikkö Eila Mesikämmen

Kasvatustiede ja psykologia: byråchef Christina Flemming

Taloustieteet: kirjastonhoitaja Marika Mattila, informatiker Susanne Holmlund

Tekniikka ja luonnontieteet: informaattikko Olli Mäkinen

Yhteiskuntatieteet ja EU-kokoelma: informaattikko Katri Rintamäki

Lehdet: kirjastosihteeri Osmo Sinikallio

Koulutus: vs. kirjastonhoitaja Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen

Lainaus: kirjastosihteeri Carina Tihinen, varalla bibliotekssekreterare Heidi Troberg

Kaukopalvelu: biblioteksamanuens Inger Appel, kirjastosihteeri Tuula Hakomäki

Luettelointi ja hankinta: vs. kirjastoamanuenssi Saara Tolonen

Hallinto: osastosihteeri Sirkka Mäkinen

Tiedotus: tf. översättare informatör Gunvor Granlund

Näyttelyt & Vasa svenska lyceums bibliotek: bibliotekarie Berit Öhman

Kirjaston turvallisuusyhteyshenkilöt: Sirkka Mäkinen, varalla Carina Tihinen.

PROJEKTIEN JA TAPAHTUMINEN VASTUUHENKILÖT

Nordinfon kongressi Informationskompetens som utbildningsmål 6.-8.2.: Christina Flemming

Yhteislainaus: suunnittelija Mari Mäkynen

Ammattikorkeakoulujen ja Tritonian yhteistyön kehittäminen: suunnittelija Mari Mäkynen;

kirjastotyöryhmän puheenjohtaja Vuokko Palonen/Sari Tarvonen, jäsen Heidi Troberg

Informaatiolukutaito Vaasan yliopistossa: suunnittelija Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen

Alueellinen kirjastostrategia: suunnittelija Heidi Troberg; työryhmässä Vuokko Palonen

TieDot-projekti: suunnittelija Veera Puro-Aho (ruotsi); Katri Rintamäki (muut kurssit);

koko hankkeen projektiryhmän jäsen Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen, ohjausryhmän jäsen

Vuokko Palonen/Sari Tarvonen

Verkko-oppimateriaalien digitointi: yhteyshenkilöt Tarja Yli-Karhu, Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen

Yliopistokirjastojen tietokarttahanke: ohjausryhmän puheenjohtaja Vuokko Palonen

Suomen virtuaaliyliopisto: hankekoordinaattori Sari Tarvonen.

TOIMINTA YLIOPISTOJEN HALLINTOELIMISSÄ JA TYÖRYHMISSÄ

Hanken:

Susanne Holmlund: TYKY-ryhmän jäsen

Vaasan yliopisto:

Eila Mesikämmen: Julkaisutoimikunnan varajäsen

Sirkka Mäkinen: Hallituksen varajäsen, YT-neuvoston jäsen, ATK-tes valmistelutoimikunnan jäsen, työsuojelutoimikunnan varajäsen

Vuokko Palonen: Julkaisutoimikunnan varapuheenjohtaja, tietohallinnon johtoryhmän jäsen

Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen: Verkkopalvelut-työryhmän jäsen
Katri Rintamäki: Www-työryhmän jäsen
Sari Tarvonen: Koulutustoimikunnan esittelevä sihteeri, UniNetin johtoryhmän varajäsen
Saara Tolonen: Ekokampus-työryhmän jäsen
Virva Tuomisto: Tietohallinnon johtoryhmän varajäsen
Tarja Yli-Karhu: Virkistystoimikunnan jäsen, työsuojelutoimikunnan jäsen

Åbo Akademi i Vasa:

Christina Flemming: Medlem i informationsarbetsgrupp, medlem i tisdagsmöten (förvaltningens, fakulteternas, fristående inrättningarnas och studentkårens ledande tjänstemän)

TOIMINTA JÄRJESTÖISSÄ, TYÖRYHMISSÄ JA AMMATTIJÄRJESTÖISSÄ

Christina Flemming:

IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions): Section on Information Technology (standing committee member); Finlands svenska biblioteksforening r.f. :ordförande; foreningens IT-sektions medlem, projektet BITTIS (Biblioteket i skolan): medlem

Tuula Hakomäki: Valtakunnallisten kaukopalvelupäivien 2003 suunnitteluryhmän jäsen

Leena Mukari: Amican asiakastoimikunnan jäsen

Olli Mäkinen:

Tietopalvelu-lehden toimituskunnan jäsen, artikkeliaavustaja Kirjakauppalehdessä

Sirkka Mäkinen:

VYHY ry:n (Vaasan yliopiston henkilökuntayhdistyksen) puheenjohtaja, YHL:n (yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliiton) hallituksen jäsen

Vuokko Palonen: Helsingin yliopiston kirjaston johtokunnan varajäsen

Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen:

Suomen tieteellisen kirjastoseuran opintopalveluiden työryhmän jäsen, INAn (Informaatioalan ammattijärjestö) johtokunnan varajäsen

Katri Rintamäki: Linnea2 – OPAC- työryhmän jäsen

Ove Ritola:

Linnea2-hankkeen systeemyöryhmän jäsen; Endeavour Information Systemsin matkastipendin saaja Chicagossa järjestettyyn käyttäjäkokoukseen

Carina Tihinen: Linnea2 - Lainaustyöryhmän jäsen

Heidi Troberg:

Finlands svenska biblioteksforening: suppleant i styrelsen, saman yhdistyksen Pohjanmaan jaoston jäsen

Virva Tuomisto: Linnea 2-hankkeen projektipäälliköt

Tarja Yli-Karhu: YHL:n kirjastotoimikunnan jäsen, VYHY:N hallituksen jäsen

HENKILÖKUNNAN JULKAISUJA KIRJASTOALALTA

Mäkinen, Olli,

- Taikamatolla verkkoavaruuteen: informaatiolukuaatidosta on tullut tämän päivän muoti-ilmiö // Opettaja 24-25 /2003
- Kangerteleeko tiedon eettisesti oikea käyttö? // Tietopalvelu 2003, 5
- Internetin eettiset ongelmat: tekeekö netti meistä parempia vai huonompia? // Tietopalvelu 2003, 5.

Palonen, Vuokko,

- Kokoelmien kuvailu yliopistokirjastojen Tietokartta-hankkeessa // Tietolinja; 2003,2. Saatavana: <http://www.lib.helsinki.fi/tietolinja/0203/tietokartta.html>
- Yliopistokirjastojen odotukset muuttuvassa kirjastoverkossa // Kansalliskirjasto; 2003,3: s. 6-10.

Pöytälaakso-Koistinen, Suvipäivi,

Informaatiolukutaitoa, tieto-osaamista vai tietotaitoa // Signum; 2003,7: s. 166-168.